

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: star. sekr. sądowy Marta Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku H. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie kapitału początkowego i o wysokość emerytury

na skutek odwołania H. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 11 lutego 2016 r. *znak* (...)

z dnia 22 lutego 2016 r. *znak* (...)

I. *zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 11 lutego 2016 r. znak (...), w ten sposób, że ustala, iż kapitał początkowy wnioskodawcy H. K. – na dzień 01 stycznia 1999 r. – wynosi 159.891,27 złotych,*

II. *zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 22 lutego 2016 r., znak (...), w ten sposób, że ustala, iż wysokość emerytury wnioskodawcy H. K. wynosiła 2555,40 złotych, a po waloryzacji od 01 marca 2016 r. emerytura wynosi 2561,53 złote,*

III. *stwierdza, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w przyznaniu prawa do emerytury w pełnej wysokości.*

Sygn. akt V U 356/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 lutego 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał wnioskodawcy H. K. prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia (...), tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego oraz ustalił wysokość emerytury. Do obliczenia wysokości emerytury organ rentowy –zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej– przyjął kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowaną na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem waloryzacji w wys. 14.579,97 zł oraz kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wys. 501.917,17 zł, które podzielił przez średnie dalsze trwanie życia – 210,70 miesięcy. Kwota emerytury ustalona w powyższy sposób wyniosła 2.451,34 zł, od 1 marca 2016 r. – 2.457,22 zł.

Jednocześnie, decyzją z dnia 11 lutego 2016 r., znak: (...), organ rentowy –w celu obliczenia emerytury wnioskodawcy– na podstawie art. 174 ustawy emerytalnej ustalił wartość kapitału początkowego wnioskodawcy. Przy ustalaniu kapitału początkowego ZUS uwzględnił łącznie 29 lat, 8 miesięcy i 13 dni okresów składkowych. Ustalony na dzień 1 stycznia 1999 r. kapitał początkowy wnioskodawcy wyniósł 153.199,09 zł. Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął lata 1971 – 1980. Wartość tego wskaźnika wyniosła 100,01%.

Zarówno przy ustalaniu wartości kapitału początkowego, jak i ustalaniu wysokości emerytury, organ rentowy za okres pracy wnioskodawcy w Zakładach (...) w L. od 30 kwietnia 1971 r. do 31 grudnia 1972 r. przyjął wynagrodzenie minimalne, na podstawie art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej.

Odwołanie od powyższych decyzji złożył wnioskodawca H. K., wnosząc o ich zmianę poprzez ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego i wyliczenie emerytury w oparciu o nową kwotę kapitału początkowego. W uzasadnieniu podniósł, iż organ rentowy niezasadnie do ustalenia kapitału początkowego oraz wysokości jego emerytury przyjął wynagrodzenie minimalne za okres jego pracy od 30 kwietnia 1971 r. do 31 grudnia 1972 r., podczas gdy w jego aktach emerytalnych znajdowały się dokumenty z lat 1971 – 1972 potwierdzające jego stawkę godzinową w wys. 10,20 zł/godz., według której był wynagradzany w (...) na stanowisku magazyniera modeli, brak absencji chorobowej w tym okresie (w legitymacji ubezpieczeniowej nie ma zwolnień lekarskich z tego okresu) oraz fakt niekorzystania z urlopu bezpłatnego. Ubezpieczony podał, iż w ww. spornym okresie pracował 8 godzin dziennie w dni powszednie i 6 godzin dziennie we wszystkie soboty, zgodnie z obowiązującymi w tamtym czasie normami czasu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Dodał, że przy ustalaniu kwoty kapitału początkowego uwzględnione zostało – jako okres składkowy – zatrudnienie ubezpieczonego w Zakładach (...) w L. od 30 kwietnia 1971 r. do 14 sierpnia 1980 r. Przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wynagrodzenie z okresu od 1 stycznia 1973 r. do 14 sierpnia 1980 r. wykazane w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 22 lutego 2005 r. (Rp-7). Jako że w zaświadczeniu tym były pracodawca ubezpieczonego nie ujął jego wynagrodzenia za okres od 30 kwietnia 1971 r. do 31 grudnia 1972 r. –zastosowano przepis art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej i za okres ten przyjęto wynagrodzenie minimalne, wobec braku dokumentów potwierdzających rzeczywiście osiągnięte przez wnioskodawcę wynagrodzenie w tamtym okresie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca H. K., ur. (...), w dniu 28 stycznia 2016 r. złożył wniosek o emeryturę, wskazując, iż świadczenie ma zostać wyliczone w oparciu o dokumentację znajdującą się w aktach ZUS, w tym o dokumentację przedłożoną wcześniej do ustalenia kapitału początkowego.

Decyzją z dnia 22 lutego 2016 r. –zaskarżoną w niniejszej sprawie– Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał wnioskodawcy emeryturę, której wysokość wyliczył na kwotę 2.457,22 zł (od 1 marca 2016 r.).

Wcześniej, decyzją z dnia 11 lutego 2016 r., organ rentowy ustalił wartość kapitału początkowego wnioskodawcy na kwotę 153.199,09 zł.

Zarówno do ustalenia wartości kapitału początkowego, jak i ustalenia wysokości emerytury, ZUS Oddział w L. przyjął wynagrodzenie minimalne z okresu pracy wnioskodawcy w Zakładach (...) w L. od 30 kwietnia 1971 r. do 31 grudnia 1972 r.

/bezsporne, a nadto akta ubezpieczeniowe i kapitałowe, w tym: świadectwa pracy, umowa o pracę z dnia 30.04.1971 r., kopia legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy, druk Rp-7 z dnia 22.02.2005 r., decyzja z dnia 11.02.2016 r., decyzja z dnia 22.02.2016 r./

Wnioskodawca H. K. w okresie od 30 kwietnia 1971 r. do 14 sierpnia 1980 r. był zatrudniony w Zakładach (...) w L. (obecnie: (...) S.A.) na stanowisku:

- magazyniera modeli – od 30 kwietnia 1971 r. do 31 stycznia 1973 r.,
- stolarza –modelarza – od 1 lutego 1973 r. do 31 sierpnia 1977 r.
- modelarza –magazynowego – od 1 września 1977 r. do 14 sierpnia 1980 r.

W okresie od 30 kwietnia 1971 r. do 31 grudnia 1972 r., pracując na stanowisku magazyniera modeli, wnioskodawca był wynagradzany według stawki godzinowej w kwocie 10,20 zł za godzinę. W umowie o pracę z dnia 30 kwietnia 1971 r. wnioskodawca miał przyznany także składnik wynagrodzenia w postaci premii wg regulaminu. W ww. okresie ubezpieczony pracował po 8 godzin dziennie w dni powszednie (tj. od godz. 7:00 do 15:00 od poniedziałku do piątku) oraz po 6 godzin w każdą sobotę (od godz. 7:00 do 13:00). W okresie tym wnioskodawca nie przebywał na zwolnieniach lekarskich, nie korzystał też z leczenia szpitalnego ani sanatoryjnego. Jako magazynier modeli zajmował się magazynem elementów konstrukcyjnych pieców hutniczych, urządzeń górniczych, urządzeń stoczniowych, walcowni, zakładów energetycznych itp.

Gdy w lipcu 2001 r. wnioskodawca otrzymał zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) obejmujące jego zarobki w ww. zakładzie od 1 stycznia 1973 r. do 14 sierpnia 1980 r. zawrócił się do ww. pracodawcy o wystawienie druku Rp-7 obejmującego jego zarobki od początku zatrudnienia w ww. firmie. W odpowiedzi były pracodawca poinformował go, iż nie jest możliwe sporządzenie Rp-7 za pełny okres zatrudnienia ubezpieczonego w Zakładach (...) w L. z uwagi na brak dokumentacji płacowej z lat 1971 – 1972, albowiem upłynął termin jej przechowywania.

W dniu 21 października 2003 r. H. K. złożył w organie rentowym wniosek o ustalenie kapitału początkowego. Do wniosku dołączył m.in. umowę o pracę z dnia 30 kwietnia 1971 r. określającą stawkę godzinową wynagrodzenia w (...) w L. oraz kopię legitymacji ubezpieczeniowej. Pierwszą decyzję o ustaleniu kapitału początkowego ZUS Oddział w L. wydał w dniu 4 marca 2005 r. Kapitał ten na tamten moment ustalony został na poziomie 129.540,29 zł.

Dowód: w aktach kapitałowych: umowa o pracę z dnia 30.04.1971 r., kopia legitymacji

ubezpieczeniowej wnioskodawcy, decyzja z dnia 04.03.2005 r.

akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) w L., w

tym: skierowanie do pracy z dnia 29.04.1971r., umowa o pracę z dnia 30.04.1971 r.,

karta zaszeregowania

przesłuchanie wnioskodawcy k. 53v, e-protokół z dnia 27.07.2016 r. 00:06:22 i nast.

W okresie od 30 kwietnia 1971 r. do 31 grudnia 1971 r. wnioskodawca przepracował 173 dni powszednie po 8 godzin dziennie oraz 33 soboty po 6 godzin każda. Wynagrodzenie, jakie z tego tytułu uzyskał od pracodawcy, ustalone według stawki godzinowej (bez uwzględnienia premii miesięcznych) wyniosło za ten okres 16.136,40 zł.

W roku 1972 H. K. przepracował w (...) w L. 254 dni powszednie po 8 godzin dziennie oraz 51 sobót po 6 godzin każda. Wynagrodzenie wnioskodawcy za ten rok przy uwzględnieniu stawki godzinowej (bez premii) wyniosło 23.847,60 zł.

Przy uwzględnieniu ww. wynagrodzenia wnioskodawcy z okresu pracy od 30 kwietnia 1971 r. do 31 grudnia 1972 r. wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego winien wynieść 106,81%, kapitał początkowy – 159.891,27 zł, a zwaloryzowany kapitał początkowy – 523.842,37 zł. Wysokość emerytury ubezpieczonego z uwzględnieniem ww. danych powinna wynosić 2.555,40 zł, przy czym po waloryzacji od dnia 1 marca 2016 r. – 2.561,53 zł.

Dowód: pismo organu rentowego z dnia 06.06.2016 r. k. 47-49

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W rozpoznawanej sprawie sporu nie budziło, że wnioskodawca w okresie od 30 kwietnia 1971 r. nieprzerwanie do 14 sierpnia 1980 r. był zatrudniony w Zakładach (...) w L.. Sporu nie budziło też, że ww. zakład wystawił ubezpieczonemu druk Rp-7 obejmujący wynagrodzenie jedynie za okres od 1 stycznia 1973 r. do 14 sierpnia 1980 r., albowiem tylko za ten okres posiadał niezniszczone kartoteki płacowe. Pozostałe dokumenty płacowe –z uwagi na upływ okresu przechowywania– zgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami uległy brakowaniu. Sporny w sprawie pozostawał zatem okres od 30 kwietnia 1971 r. do 31 grudnia 1972 r., za który to okres organ rentowy przy ustalaniu kapitału początkowego oraz wysokości emerytury wnioskodawcy przyjął wynagrodzenie minimalne. Ze stanowiskiem organu nie zgodził się wnioskodawca i jego argumenty okazały się słuszne.

Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszym postępowaniu, w tym przede wszystkim ze znajdujących się w aktach ubezpieczeniowych oraz w aktach osobowych: umowy o pracę z dnia 30 kwietnia 1971 r., karty zaszeregowania, kopii legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy, której prawdziwość zapisów została potwierdzona na rozprawie w dniu 27 lipca 2016 r. oraz z przesłuchania wnioskodawcy, H. K. w spornym okresie wynagradzany był według stawki godzinowej wynoszącej 10,20 zł za godzinę –co najmniej, albowiem z treści ww. umowy o pracę oraz z przesłuchania wnioskodawcy wynika również, że ubezpieczony otrzymywał nadto premie wg regulaminu premiowania obowiązującego w zakładzie pracy. Z uwagi jednak na brak jakichkolwiek dokumentów, na podstawie których można by było ustalić, w jakiej wysokości w spornym okresie Regulamin premiowania obowiązujący w (...) w L. przewidywał dla danych stanowisk i dla pracowników z danym stażem pracy premie miesięczne, Sąd nie wziął pod uwagę tego składnika wynagrodzenia wnioskodawcy. Sam zresztą wnioskodawca domagał się ustalenia jego wynagrodzenia w spornym okresie jedynie przy przyjęciu wynikającej z umowy o pracę stawki godzinowej w wys. 10,20 zł za godzinę.

W ocenie Sądu, żądanie powyższe było w pełni uzasadnione i potwierdzone znajdującymi się w aktach sprawy dokumentami. Nie był nim co prawda druk Rp-7, ale był nim „inny dokument, na podstawie którego można było ustalić wysokość wynagrodzenia” wnioskodawcy (patrz: § 21 ust. 1 in fine cyt. na wstępie rozporządzenia), a nadto legitymacja ubezpieczeniowa, z której zapisów (na str. 34) w sposób niebudzący wątpliwości wynikało, iż w spornym w sprawie okresie ubezpieczony nie korzystał z żadnych zwolnień lekarskich, zwolnień związanych z leczeniem szpitalnym czy sanatoryjnym. Powyższe dokumenty pozwalają zatem na ustalenie wysokości osiągniętego przez wnioskodawcę wynagrodzenia w spornym okresie przy uwzględnieniu obowiązującego w tym czasie ustawowego wymiaru czasu pracy, który regulowany był stosownymi aktami prawnymi mającymi moc powszechnie obowiązującą. I tak, w spornym okresie obowiązujący ustawowy wymiar czasu pracy regulowany był postanowieniami dekretu z dnia 19 września 1946 r. o zmianie ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz.U. Nr 51, poz. 285) i wynosił 8 godzin w dni powszednie od poniedziałku do piątku oraz 6 godzin w sobotę. W przypadku wnioskodawcy czas ten zawierał się w godzinach od 7:00 do 15:00 od poniedziałku do piątku, a w soboty od 7:00 do 13:00.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż dokumenty zgromadzone w niniejszym postępowaniu wespół z regulacjami prawnymi dotyczącymi wymiaru czasu pracy obowiązującego wnioskodawcę w spornym okresie, dają podstawę do ustalenia wynagrodzenia wnioskodawcy w okresie od 30 kwietnia 1971 r. do 31 grudnia 1972 r. Wysokość tego wynagrodzenia wyliczona została przez organ rentowy (na polecenie tut. Sądu) i stanowi nie wynagrodzenie hipotetyczne, lecz wynagrodzenie rzeczywiście otrzymane przez wnioskodawcę. Nie jest to przy tym wynagrodzenie

pełne, albowiem –jak wspomniano wyżej– pozostałych składników tego wynagrodzenia (tj. premie) w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie dało się ustalić. Zresztą, Sąd w niniejszej sprawie i tak związany był żądaniem odwołania i nie mógł wyjść ponad to żądanie, a w odwołaniu wnioskodawca domagał się ustalenia wysokości wynagrodzenia za sporny okres jedynie przy przyjęciu stawki godzinowej wynikającej z umowy o pracę z dnia 30 kwietnia 1971 r., tj. w kwocie 10,20 zł/godz., wskazując, iż w dni powszednie pracował po 8 godzin dziennie, a we wszystkie soboty –po 6 godzin.

Konkludując, Sąd w oparciu o wskazane wyżej dowody oraz wyliczenia przedłożone do akt niniejszej sprawy przez organ rentowy (k. 47-49) uznał, iż zaskarżone decyzje nie są prawidłowe. Dlatego też, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił je, o czym orzekł w pkt I i II wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W rozpoznawanej sprawie, dokumenty służące prawidłowemu ustaleniu tak wysokości kapitału początkowego wnioskodawcy, jak i wysokości jego emerytury, organ rentowy posiadał już od 2003 r. Ubezpieczony bowiem już do wniosku o ustalenie kapitału początkowego z dnia 21 października 2003 r. dołączył umowę o pracę z dnia 30 kwietnia 1971 r., z której wynikała stawka godzinowa jego wynagrodzenia oraz kopię legitymacji ubezpieczeniowej, z której wynikało, że w spornym okresie nie miał żadnych absencji chorobowych. Organ rentowy był więc w stanie, będąc w posiadaniu ww. dokumentów oraz znając ustawowy wymiar czasu pracy obowiązujący wnioskodawcę zatrudnionego na stanowisku robotniczym w spornym okresie, obliczyć prawidłowo zarówno wysokość kapitału początkowego, jak i zależną od niego wysokość emerytury wnioskodawcy. Okoliczność, iż organ rentowy tego nie uczynił, implikuje orzeczenie o jego odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do emerytury w pełnej wysokości (pkt III wyroku).